

IZHAJA VSAK DAN

Šest ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamlni števi, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števi, po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. emrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačilno in tožilivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračaja.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsortij lista „Edinost“. - Nataniša Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELFFON 31. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Proračunski odsek.

(Izvirno.)

DUNAJ 24. V današnji seji se je nadaljevala razprava o proračunskem provizoriju. — Poslanec dr. Waldner je odločno pobijal zahtevo po priznanju na zagrebškem vseučilišču pridobljenih spricvalov o državnih izpitih v Avstriji. To da je nemogoče i državnoopravno i stvarno i znanstveno. Zahteva Slovencev in Jugoslovanov, da morajo imeti v Zagrebu kulturno središče, je zahteva po prvi etapi k realizmu, kajti to takojmenovano kulturno središče da bi ne bilo nič drugega, kakor jugoslovansko politično središče.

Posl. dr. Kramar je izjavil, da je politični položaj, dasiravno se ni temeljito izpremenil vsled zastopstva češkega naroda v vladi, pridobil vendar prijaznejše lice, kar se potrjuje še s tem, da je najtežje vprašanje, češko-nemško, vendar do neke gotove stopnje izključeno od parlamentarne politike. Ako bi se v slučaju ponesrečenja pogajanj še bolj poostriala nasprotstva med obema narodoma in bi postale razmere še težavnejše, potem bi prišel za vse notranje življenje naše državne polovice moment, ko bi se komaj moglo še misliti na normalni razvoj stvari.

Čehi se bodo gotovo udeležili pogajanj z najboljšo voljo, da se doseže pravična sprava, in le želeli bi bilo, da bi bilo enako tudi na nasprotni strani.

Ako pa je situacijo ministrskega predsednika grofa Stürgkha karakteriziral za ugodno, vendar pa obstoji tu temna pega: justični minister dr. Hochenburger.

Govornik je izjavil, da se mora z vso odločnostjo obračati proti odgovoru, ki ga je podal justični minister dr. Hochenburger na interpelacijo posl. dr. Ravniharja, ker si je minister dr. Hochenburger dovolil tako interpretacijo člena XIX. državnih osnovnih zakonov, da jo morajo nemški narodi zavračati z največjo odločnostjo. Minister dr. Hochenburger tvori stalno nevarnost za vladu, da se zopet pomoti mir, ki kolikor-toliko vlada sedaj, in da Čehi zopet začno najostrejši boj.

Prihodnja seja v ponedeljek ob 4. popoldne.

Križa v češkem enotnem klubu.

(Izvirno.)

DUNAJ 24. Češko-nemške upravne konference ne kažejo nikakih uspehov, čemur je dosti kriva tudi križa v češkem enotnem klubu, ki postaja od dne resnejša. V torek se vrši, kakor smo že javili, plenarna seja češkega enotnega kluba, v kateri najbrž pride do končne odločitve. Posebno preti z izstopom iz češkega enotnega kluba neodvisna skupina Masaryk-Stransky, in to zlasti v slučaju, ako se ne ugodni dolgotrajni zahtevi po mestu v predsedništvu kluba.

Križa v češkem agrarskem klubu.

(Izvirno.)

PRAGA 24. Češki listi trdijo, da je križa v češkem agrarnem klubu rešena vsaj provizorično in sicer s tem, da je klub čeških agrarskih poslancev izrekel klubovemu

načelniku posl. Udržalu zaupnico, odklonivši s 27 proti 7 glasovom sprejem posl. Praška v agrarski klub, dokler poslanca Praška ne sprejme v svojo sredo češka agrarska stranka, iz katere je bil izključen po eksekutivi stranke.

S tem pa seveda akcija za sprejem posl. Praška v agrarski klub še ni končana, temveč je le prenesena z Dunaja v Prago, kjer bo stvari odločevala eksekutiva češke agrarske stranke.

Železničarske zahteve.

(Izvirno.)

DUNAJ 24. Danes se je vršila pri ministrskem predsedniku grofu Stürgkhu konferenca o železničarskem vprašanju. Poslanci so vstrajali pri predlogu posl. Heineja, katerega je sprejel železničarski pododsek in tudi odsek za državne nameščence in ki zahteva za zboljšanje železničarskega gmotnega položaja 38 milijonov kron. Izrazili so tudi željo, da naj bi se razprava o tem predlogu začela v zbornici že prihodnji teden.

Ministrski predsednik je izjavil, da bi imel raje, da bi se to vprašanje razpravljalo skupaj z vprašanjem državnih pogodbenih uradnikov in delavstva v državnih podjetjih. Obljubil je, da bo vlada skrbela zato, da se ta vprašanja rešijo v najkrajšem času.

Po dolgotrajni debati so poslanci končno pristali na to, da se železničarska predloga obravnava v zbornici v drugem branju skupaj z omenjenima dvema predlogoma.

Kakor je znano, namerava vlada znesek za zboljšanje železničarskega položaja, ki je bil v prvotni predlogi določen na 14 milijonov, zvišati na 22 do 25 milijonov kron.

Bosansko-dalmatinske železnice zagotovljene.

(Izvirno.)

DUNAJ 24. Iz zanesljivega vira se poroča, da je vprašanje bosansko-dalmatinskih železnic po dolgotrajnih pogajanjih med avstrijsko in ogrsko vlado končno definitivno rešeno.

V bosanskem saboru je vlada že predložila tozadevne predloge glede zgradbe železnic Bihač—Novi, Banjaluka—Jajce in Tuzla—Brčka. Četrta proga Sarajevo—Doboj—Samac se zgradi kot normalnotirna železnica na skupne stroške avstrijske in ogrske vlade. Upa se, da bodo te proge dograjene tekom prihodnjih dveh let.

Obe vladi sta se tudi sporazumeli glede poznejše izpopolnitve železniške zveze Bosne z morjem in sicer na ta način, da se pregradi proga Sarajevo—Metković v normalnotirno železnico.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 24. Zbornica je nadaljevala razpravo o proračunu ministerstva za notranje stvari. Posl. Kovacs (Koštova stranka) se je izrekel proti podražavljenju uprave. Posl. Stefan Pop (Romun) je zavračal napade na narodnostne stranke in se je pritoževal, da niso bili izvedeni narodnostni zakoni. Zahteval je končno radikalno revizijo županjske uprave.

Grozna rodbinska tragedija.

DUNAJ 24. (Izvirno.) Tu se je dogodila danes dopoldne v okraju Margarethen rodbinska tragedija, ki vzbuja splošno sočutje.

„To hočemo, to se mora zgoditi!“ je klicala množica med ploskanjem.

Radić je pokleknil na koleno pred Tomaševićem in podajal mu je kraljevski prapor govorec:

„Vsprejmil torej to poročstvo bosanskega kraljestva v znamenje, da te je narod poklical na prestol; obenem pa je to tudi znamenje tvoje kraljevske moči, dokler ne boš maziljen s svetim oljem in dokler se ne zalesketa kraljevska krona na tvoji glavi. In dovoli, jasni gospod, da te prvi pozdravim kakor kralja.“ In pozdignivši svoj glas, je veselo vskliknil: „Zdrav bodi kralj Tomašević!“

„Pozdravili ste me kakor svojega kralja, junaki!“ je govoril z močnim glasom, da je zvenel celo v zadnjih vrstah, „ali je to vaše trdno prepričanje, ali hočete na veke vstrajati pri njem?“

„Vstrajamo!“ so mu odgovarjali. „Slava ti, Stefan Tomašević, kralj Bosne!“ so vsklikali enoglasno.

„Dobro torej!“ je dejal Tomašević, pokrivši glavo in ponosno vzravnaviši se je uprl roko ob bok. „Jaz, rodni sin kralja Stefana, nastopam svojo dedščino; ta dedščina mi je tem ljubša, ker mi jo glas mojih vojščakov, glas naroda, prisoja. Podajte mi enomiselnost kraljevski prapor!“ je velel.

Perjaniki, v katerih varstvu se je nahajal ta paladij bosanskega kraljestva, so ga izruvali iz tal, kjer je bil trdno zataknjen,

Trlintridesetletni krznar Bydlinski je šel zjutraj na delo. Ko je šel od doma, so bili njegova žena in dva otroka popolnoma zdrava, ko pa se je opoldne vrnil domov, je našel vse tri — mrtve, zaklane. Žena, ki je gotovo zblaznela, je z britvijo prerazala vrat obema otrokoma in potem še sebi.

Imenovanje v pravosodni službi.

DUNAJ 24. Cesar je imenoval državnega pravdnika v Gorici Andreja Jegliča prvim državnim pravdnikom pri istem sodišču.

Nove vojaške tvorbe na jugu.

DUNAJ 24. (Izvirno.) Z ozirom na znatno pomnožitev vojaških posadek v južnih avstrijskih deželah, namerava vojaška uprava ustanoviti na Goriškem in Južnem Tirolskem nova brigadna poveljstva, katera bodo tvorila posebna mejna okrožja in bodo direktno podrejena kornim poveljstvom.

Zastupljevalna afera v Olomucu.

OLOMUC 24. (Izv.) V zastupljevalni aferi, o kateri smo poročali včeraj, aretirana Franciška Benirschke je danes že večinoma priznala svoj zločin. Oblasti pa so začele sumiti, da je umorila morda tudi svojega očeta, ki je umrl 27. marca t. l. in je bil varovan za nekaj tisoč kron. Oblasti, sumeč, da je zastupila tudi njega, so odredile, da se truplo izkoplje in obducira.

Sarajevo 24. Ob 3. uri zjutraj je začelo goreti mesto Visoko. Nad 300 postopij je pogorelo.

Brno 24. V minoli noči je popolnoma pogorela tovarna volnenega blaga industrijske družbe Beran & Sinovi. Škode je tri milijone kron. Osem gasilcev je bilo lahko ranjenih.

Liverpool 24. Povodom eksplozije v neki tovarni oljčnih tropin je bilo 35 ljudi ubitih, 75 pa ranjenih.

Italijansko-turška vojna

Tripolis pod vodo.

FRANKOBROD 24. „Frankfurter Zeitung“ javlja iz Tripolisa, da so Turki spustili neko vodno jazevo v puščavi in s tem provzročili poplavo mesta.

Voda je razrušila 300 metrov obrambene črte pri Bu Meliani, vlačila seboj mrliče in les in kakor veletok udrla v mesto, kjer je razrušila mnogo hiš. En del ob pristanišču ležeče ceste se je podrl.

Turčija hoče ohraniti suverene pravice v Tripolisu.

CARIGRAD 24. Kakor poroča „Ikdam“, je porta po ministerskem svetu naložila svojim poslanikom v inozemstvu, naj sporočijo vlastim, da je ureditev tripoliškega vprašanja odvisna od pripoznatve učinkovitih suverenih pravic Turčije v Tripolisu. Porta ukrene potrebne odredbe, da odbije italijanski napad na turško obrežje.

Indirektno priznanje Italijanov, da se jim godi slabo.

Italijanski listi pripravdeujejo, da so se zadnje dni vršili pri studencih Bu Meliano novi boji, pri katerih so — kakor pri vseh bojih — seveda zmagali Italijani. To nas navezadnje niti ne zanima toliko, ker gre pri vseh teh bojih le za navadne praske prednjih straž, ali pa za vznemirjevanje Ita-

Vojvoda Radić, kakor prvi za kraljem v vojski, je pristopil bliže; vsprejel je prapor od perjanika in je z njim pristopil tik pred samega Tomaševića.

„Narod te kliče na zapuščeni prestol“, je začel svečano v nastalem, občnem molku: „ali obljubeš, da hočeš štiti njegove pravice, pravice vsakega posameznika, naj je katerekoli vere?“

„Objubujem!“ je odgovoril Tomašević tako trdno, kakor je odgovarjal danes po noči na isto vprašanje poslancu Korvina, da hoče izgnati takozvane krivoverce Patarenske.

„Slava, slava!“ so vriskali vojščaki, orožje, zadevajoče drugo ob drugo je blestelo v zraku; ta pogled in pa skoro oglašujoči vrišč sta zares zamogla opijaniti onega, ki so mu vriskali v pozdrav.

Lice novega kralja je zardelo, oko mu je plamtelo, prsa so se mu širila, ko je stal tamkaj med njimi s ponosno povzdigneno glavo, naslonjen ob prapor, katerega drog je trdno tiščal v roki; tedaj se je resnično zdelo, da je Tomašević rojen za velike, slavne čine, da teža krona, nesreče in težave ne vpognejo tako lahko njegovega tilnika.

Radost ljudij je polagoma polegla; tedaj je dvignil Tomašević težki prapor, in je z eno roko, kakor bi držal samo svoj handžar v dlani, mahnil z njim na vse strani.

„Neodvisnost domovine,“ je govoril v

lijanov od strani Arabcev. Kar je za nas glavno, je to, da so Italijani zavzeli studenec pri Bu Meliani takoj prve dni, ob izkrcanju svojih čet v Tripolisu, a so danes še ravno tam, kjer so bili — ob začetku! To dokazuje, da ne morejo in ne morejo naprej. Druga je istotaka karakteristična. V italijanskih listih čitamo namreč sledečo brzojavko iz Tripolisa, dne 22. t. m.:

„Ko so se včeraj ob 3. popoldne vojaški zdravnik dr. Sforza, posl. Negretto in generalni sanitetni nadzornik komendantor Basile v čolnu, ki je imel razveseno zastavo rdečega križa, podali proti bolniški ladiji „Regina Elena“, je neka turška četa, ki se je nahajala na obrežju, ustrelila parkrat iz pušk. En italijanski mornar je bil pri tem lahko ranjen.“

Kaj sledi iz tega? To, da Italijani nimajo v oblasti niti morskoga obrežja v neposredni bližini Tripolisa, da se ne morejo niti v sami luki svobodno gibati! Turki ovirajo celo zvezo med Italijani v mestu in onimi na morju!

To govori pač jasno dovolj! Kakor se vidi, Italijani ne ustrahujejo dežele niti v dvajsetih letih, temveč bo treba — kakor smo včeraj zračunali — čakati dvatisoč let. Seveda, če se bodo stvari tako razvijale kakor so se dosedaj.

Akcija Italije v Evropi in Rusiji.

PETROGRAD 24. Italijanska vlada je naznanila ruski vladi, da misli raztegniti vojno ozemlje tudi na Evropo. To naznanilo je v tukajšnjih diplomatskih krogih vzbudilo veliko vznemirjenje. Rusija je že svarila Italijo v zelo odločni obliki pred prevelikim razširjenjem vojnega ozemlja.

Obramba Dardanel.

CARIGRAD 24. Vojno ministerstvo je izdalo izredne varnostne odredbe za obrambo Dardanel. V Galipoli je zbrana pomožena divizija 25000 mož. Tudi v drugih mestih ob Dardanelah so ojačene posadke. Od bolgarske meje je skoro ves material poslan v Dardanele.

Boji okolu Tripolisa.

TRIPOLIS 23. (ob 11. uri po noči). Tekom dneva se ni pripetilo nič novega, izvzemši navadnih malih bojev, v katerih so imeli Arabci glasom poročil naših ogleduhov 20 mrtvih in 8 ranjenih. Na naši strani so bili trije možje lahko ranjeni.

Italijanske vojne ladije v Rdečem morju.

MASAU 24. Vojni ladiji „Calabria“ in „Puglia“ sta dospeli semkaj iz Akabe, potem ko sta pred Akabo s topovi streljali na sumljivo ozemlje, pri čemer sta pa štediti nasebine.

Arabci napadli italijanske utrdbe pri Tripolisu.

RIM 23. „Ag. Stefani“ poroča iz Tripolisa: Včeraj je več arabskih oddelkov napadlo italijanske utrdbe med Sidi Mesri in fortom Hamidič. Naše topništvo je oddalo nekoliko strelcev, nakar se je sovražnik umaknil.

Italija hoče mir?

PARIZ 23. Več tukajšnjih listov poroča, da se nanaja Italija v zagati ter da je prisila potom posredovalnih oseb več kabinetrov, tudi francoskega, za mirovno akcijo. Od pristojne se pa ugovarja tej vesti.

nastavši tišini, „slava naroda, njegove pravice in svoboščine, slava Kristove vere najdejo trdno zaščito pod tem praporom!“ In vrget je svoj kalpak v zrak vsklikajoč: „Zdrav bodi narod moj!“

Vnovič je zagrmel krik naroda; in če možno, je bil še močnejši in glasnejši nego poprej; zopet je zvenelo orožje ob se, in v radostnem opojenju so se vojščaki objemali med seboj.

Črez trenotek, ko se je kričanje ljudstva jelo miriti, je Tomašević zopet zamahnil z roko in takoj je bilo zopet tiho.

„Pozdravili ste me kakor svojega kralja in položili ste kraljevski prapor v moje roke,“ je jel govoriti z ginjenim glasom, „ampak ne meni, tamkaj kraljevskemu truplu mojega očeta pripada ta dragocenost Bosne, dokler ne bo telo pokopano v sveto zemljo!“

In jel je odpenjati zapone, izdirati zlate žrebilje, s katerim je bil prapor pritrjen k drogu; goli drog je izročil v roke perjanikov in stopil proti kraljevskemu šotoru; s pomočjo svojega strica Radića je široko razgrnil zavese šotora in jih je pustil razgrnjene, da je bilo videti, kaj se godi znotraj; potem je pristopil Tomašević nevstrašno do ležišča, na katerem je ležalo truplo njegovega očeta, in pokril je vse ležišče in kraljevskega mrliča z deželnim praporom.

Tedaj niso vriskali vojščaki, marveč so s častečim občudovanjem zrl na svojega kralja. (Pride še.)

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. — Spisal Prokop Chochołoušek. Poslovenil H. V.

Zadnji bosanski kralj.

Strnili so se skupaj, obstopili Tomaševića, ter vskliknili kakor iz enega grla:

„Zdrav bodi Stefan Tomašević, kralj Bosne, naš kralj!“

Lice Tomaševića je zardelo, oko mu je zagorelo v plamenu radosti; snemši kalpak se je klanjal na vse strani.

„Ali obljubeš,“ je vpraševal vojvoda dalje, „da hočeš braniti slavo in neodvisnost bosanske krone proti kateremkoli sovražniku?“

In Tomašević je stegnil desnico kvišku ter vskliknil s silnim glasom: „Objubujem!“

„In ne odtujiš se nikdar sveti veri Krista?“

„Potem naj Bog odvrne svoj obraz od mene in naj me prekolne!“ je odgovoril Tomašević s povzdignjenim glasom.

„Vsi ste slišali njegovo prisego“, se je obrnil vojvoda proti množici; „ali hočete, da postane rodni sin kralja Stefana, tu prisotni Stefan Tomašević, naš kralj?“

Zakaj nista posl. dr. Gregorin in dr. Rybář pristopila k mladočeškemu klubu?

Pred par dnevi se je „Slovenski Narod“ zmisli, da je dra. Gregorin in dra. Rybář že predlogo pustil na miru, in je zato v zbadljivi notici vprašal ta dva naša poslance, zakaj nista š. pristopila k mladočeškemu klubu? Na to vprašanje je „Slovenski Narod“ dobil sedaj odgovor, ki mu morda v prihodnje vzame veselje za neprestano zaletavanje v naše poslance.

Se v sredo zvečer je pisal „Slovenski Narod“, da se pri glasovanju o Renner-Waberjevem predlogu glede uvoza argentinskega mesa „načelnim nasprotnikom predlogov draginskega odseka, agrarcem, iz oportunističnih ozirov pridružujejo tudi marsikateri izmed onih, ki bi sicer uvoz mesa hoteli.“ In potem zaključuje, da bo „avstrijski parlament zopet enkrat rezal po lastnem mesu, zopet bo soglašal z vlado, katere pravi argument za njeno stališče v tem vprašanju so politični oziri na betjarsko gentry onkraj Lajta.“

Dotična številka „Slovenskega Naroda“ ni bila še razposlana, ko je v poslanski zbornici tudi zastopnik ljubljanskega mesta, predstavitelj stranke, katere glasilo je „Slovenski Narod“, glasoval proti — Rennerjevemu predlogu. A glasoval je tako, ker je bil to sklep mladočeškega kluba, katerega član je ljubljanski poslanec.

Mi tega glasovanja seveda nikakor ne štejemo g. poslancu v zlo, temveč spoštujemo in občudujemo njegovo disciplino, ker se je kakor član mladočeškega kluba strogo držal klubovega sklepa, akoravno mu to gotovo ni bilo posebno prijetno.

Tem bolj mu je to moralo biti neprijetno, ker je dobro znal, da je mladočeški klub sklenil glasovati proti Rennerjevemu predlogu le zato, da ne spravlja v zadrego vlade, kateri se Mladočehi v zadnjem času zelo približujejo, tisti vladi, ki proti nam Slovincem, zlasti na Kranjskem, Stajerskem in Koroškem, vedno kruteje nastopa.

Pripadnost k mladočeškemu klubu je torej spravila ljubljanskega zastopnika v ta neprijetni položaj. Ali zna sedaj „Slovenski Narod“, zakaj nista dr. Gregorin in dr. Rybář pristopila do sedaj in zakaj menda tudi ne vstopita v ta klub? Mladočeški klub dela, kakor je to samo ob sebi umevno, češko politiko, naša dva poslance pa morata delati slovensko politiko s posebnim oziranjem na primorske razmere.

Pripadnost k večji skupini poslancev ima gotovo svoje dobre strani, toda res koristna more biti le, ako obstoji tudi skupnost interesov. S Čehi nas veže sicer sorodnost krvi in boj proti Nemcem, v ostalem pa smo v taktičnih vprašanjih precej različnih nazorov. Čehi stojijo na stališču češkega državnega prava in branijo deželno avtonomijo, mi smo narodni avtonomisti na podlagi personalnega principa; Čehi imajo že dva zastopnika v ministrskem svetu in morajo to tudi v svojem taktičnem nastopu vpoštevati, nas se principijelno od vsacega sodelovanja v vladi in upravi izključuje, vsled česar smo prisiljeni zavzemati proti vladi, ako ne drugo, vsaj zelo previdno pozicijo.

S Čehi želimo seveda zvezo za skupen taktičen nastop in skupnih ali enakovrstnih vprašanjih, nikakor pa nam ne kaže odrediti se svoje in delati češko politiko.

Narobe velja to tudi za Čeha, ki se ravno iz tega razloga nikakor nočejo ogrevati za idejo oživljenja bivše „Slovenske Jednote“.

Naša dva poslance sta hotela omogočiti vsem jugoslovanskim zastopnikom združitev v večjo skupino, a naletela sta na znani odpor. Sklenila sta zato ostati neodvisna. To ima gotovo tudi svoje slabo strani, no, veliko vprašanje je, ali ni to morda vendarle boljše, nego tisti neprijetni položaj, v katerega je spravila ljubljanskega poslance njegova pripadnost k na pol in v

kratkem popolnoma vladnemu mladočeškemu klubu. (Kljubu vsemu Hochenburgerju? Vprašanje stavca.)

Kako neprijeten pa bi bil šele položaj naših dveh poslancev, kadar bi prišel na dnevni red predlog glede laške fakultete? Čehi, kakor znano, hočejo Lahe na vsak način podpirati. Ali naj bi v tem slučaju naša dva poslancev opustila dosedanje slovensko stališče in brezpogojno glasovala za laško fakulteto?!

Mi se nismo svoj čas niti z eno besedo dotaknili vprašanja o umestnosti vstopa ljubljanskega poslancev v mladočeški klub, ravno tako pa mislimo, da bi tudi gg. Ljubljancem že enkrat lahko na miru pustili naša dva poslance, ki imata gotovo ravno tako poštene namene, kakor jih ima ljubljanski zastopnik.

Zakaj je Nemčija odnehala Franciji radi Maroka.

Član angleškega parlamenta Pousouby je v nekem klubu izjavil, da sta se minulega septembra Nemčija in Anglija nahajali tik pred izbruhom vojne. Anglija da je celo že izdala ukaz za mobilizacijo. Listi, ki so dobro poučeni, potrjujejo, da se je Anglija z mrzličavo naglico oboroževala in pripravljala na vojno, ki bi bila začela takoj, ako bi bila ponesrečila francozko-nemška pogajanja. Ko je nemška eskadra bila na potu iz Kiela na Norveško, jo je obdajala angleška flota torpednih lovcev, ki je ves čas bivanja nemške eskadre na Norveškem natančno nadzirala vse njeno gibanje. Istodobno sta krožili v Severnem morju dve diviziji angleške mornarice, ki sta bili bolj močni, nego vsa nemška eskadra.

Umeje se, da so ta razkritja delovala kakor bomba, in je šele sedaj jasno, zakaj je Nemčija tako popolnoma kapitulirala pred Francijo: vedela je, da ne bi imela opraviti samo s to, temveč tudi z Anglijo in seveda tudi Rusijo. To jo je napravilo tako mehko, da je vsprejela pogodbo, ki jo je narekovala Francija.

Mestni svet tržaški.

Župan je otvoril sejo ob 7/45. Ko je bil prečitan zapisnik zadnje seje, se je oglasil za besedo dr. Pincherle ter predlagal, naj mestni svet izrazi svoje sožalje na nesreči, ki se je zgodila s parnikom „Romagna“ ter pozove mestni odbor, da ukrene, kar bi bilo potrebno za morebitno pomoč. — Predlog je bil vsprejet enoglasno.

Na predlog magistrata je bilo sklenjeno, da se palačo Modelo, kjer je sedaj hotel „Delorme“, ne odda več v najem, ko poteče sedanja najemna pogodba, temveč, da se isto priredi za mestne urade. Predlog je bil vsprejet in dovoljen trošek za pripravo prostorov v označeno svrhu.

Na predlog mestnega odbora je bilo sklenjeno, da se sistemizira tri nova mesta subalternih uradnikov v mestni norišnici.

Prešlo se je na to na nadaljevanje razprave o proračunu.

Por. Arch je rekel, da je obisk občinskih šol v Trstu, ki znaša okolu 10% v razmeri z drugimi mesti, ugoden. Število učencev ljudskih šol se pomnožuje vsako leto za okoli 600. Ko je omenil, da znašajo na šoli Ruggero Manna troški za vsako šolsko dvorano 43.000 K, je dr. Wilfan zaklical: Troški za eno šolsko dvorano v ulici Manna bi zadoščali za vse šole v Gropadi.

Svet. Puecher predlaga: Eksekutivi se naroči, da poizve, koliko novih šolskih razredov bi trebalo, da v en razred ne bi prišlo več kot 50 učencev, koliko novih razredov bi trebalo vsako leto, da to število ne bi bilo prekoračeno in koliko bi znašali tozadevni stroški.

Dr. Wilfan je v daljšem govoru bral večini levite, kakoršnih se ni še slišalo v mestnem svetu. Očital je večini, da še ni

podli birokratizem in le v okorelih vnanjih formah se naslajajoče brezdušno in brezsrčno pravoslavlje. V knezu Abrezkove vidimo Tolstega samega, kako graja tega Fedjo, da je mogel zabresti tako daleč vzlic svoji sposobnosti, razumnosti in navzlic svojemu fino razvitemu čutu do dobrega, kako bi mu želel spasa v delu, a ker tudi vse to ne pomaga nič, kako ga naravnost prisili, da mu izjavi: „Storim, prav gotovo storim!“ — „Kedaj?“ — „Recimo v dveh tednih, je dovolj?“ — „Tako torej lahko povem?“ — „Lahko! Zbogom, knez!“

Da, mrtev mora biti ta mehki, lahko-miselni Fedja, sam naj si zada smrt, da iz njegove smrti vstane sreča Viktorja Mihajloviča Karenina in Lize — nove, tiranskega jarma birokratizma in svobodnega razvoj morečih vezi skrajno reakcionarnega pravoslavlja proste Rusije, ali če hočete, mutatis mutandis, vsega človeštva.

G. Dragutinović je v ulogi Fedje rastele postopno od slike do slike. V začetku se nam je zdel mnogo premedel, premalo je izbijala na dan prav tista lastnost, ki ga je gnala v pogubo, — lahkomišelnost. Mnogo boljši je že bil v prizoru v Abrezkovim, le premalo se je tu videla borba, ki je je treba v njem, da pride do sklepa: „Storim!“ V 7. sliki, ko hoče izvršiti samo-

sklenila šolskega zakona, ki bi ga bila vlada mogla potrditi. Dokazoval je s številkami, kako večina troši milijone za italijanske, a zanemarljivo slovenske šole. (Glavne misli iz tega govora prinesemo jutri, ker tega radi tehničnih zaprek danes nismo mogli še storiti).

Svet. dr. Mrach je odgovarjal obširno na izvajanja dr. Wilfana, ter opravičeval večino. Rekel je, da je neresnična trditev dr. Wilfana, da občina zanemarljivo Slovence. Občina da stori, kar predpisuje zakon.

Dr. Wilfan je v svoji repliki omenil neke poezije italijanskega pesnika G. Leoparda, v kateri je rečeno, da je cerkev proglasila, da so črni in beli ljudje enaki, a so kljub temu beli ljudje zaslužljivi črne. — Iz tega se razvidi, zaključuje Leopardi, kaka je razlika med teorijo in prakso, ko gre za moralne principe. Taka je tudi z italijansko-liberalno večino mestnega sveta, ki proglašajo v teoriji načela, katerih v praksi ne izvršujejo. Dr. Wilfan je zaključil z izjavo, da bo italijanskemu delu prebivalstva tržaškega mesta še žal, da je pošiljalo v mestni svet ljudi, ki govorijo take govore, kakor je bil nocojšnji govor dr. Mracha in delajo take proračune, kakor je ta, ki ga imamo pred seboj.

Ker je bila 11. ura, je župan zaključil sejo.

Domače vesti.

Francščina ali slovenščina? Kakor znano so profesorji italijanskih srednjih šol v Gorici predlagali, naj bi se na teh šolah podučevala slovenščina mesto francoščine. Našega bratca „Piccola“ je to silno razburilo, češ, to nikakor ne gre, da se hoče nadomestiti svetovno francoščino s slovenščino, ki (po „Piccolovem“ mnenju) sploh niti jezik ni. Slovenska literatura da nima razen Prešerna ničesar pokazati in še Prešerna Italijani lahko čitajo v nemškem prevodu. Tako modruje modrijan „Piccolo“. Včeraj pa približno goriški profesor dott. Giorgio Pittacco v „Piccolo“ pojasnilo, kako je prišlo do tega predloga. Pravi da je on sprožil to idejo, ker bi bila Italijanom slovenščina z ozirom na razne državne in privatne službe bolj koristna nego francoščina. Prof. Pittacco je mnenja, da se da le z obligatnim poukom slovenščine premagati antipatija, ki jo imajo Italijani do učenja tega jezika.

Italijanom torej gre le za ljubi kruhek in ničesar drugega. Italijani so sicer nekoliko pozno spoznali, da se v naših deželah ne daja več izhajati brez slovenščine, ki je po mnenju pametnih ljudi za Italijane vsaj toliko potrebna, kolikor francoščina. Če se pa Italijani našega jezika nočejo učiti, tembolje za nas! Zato smo „Piccolo“ za njegovo navdušenje za francoščino le — hvaležni.

Na adreso finančne oblasti. Iz Žalje. Tukajšnji črtni užitinski urad ima menda uradnike popolnoma nezmožne slovenskega jezika, ker vsa plačilna potrdila (bolele) — za vino, meso, žganje in druge predmete — ki jih izdaja ta c. kr. urad, so pisana ali v nemškem, ali laškem jeziku. Pa ne samo to! Še celo prava slovenska imena pokvarjajo v italijanski pravopis in to celo dobro znanim osebam. Kedaj se je Slovenec podpisal s priimkom Panyherz?! In vendar ta c. kr. urad pači naša lepa imena. In škoda, ki nastaja iz tega? Kak kmetovalec-davkoplačevalec je zagrešil na pr. kak prestopce. Takoj ga finančni organi zgrabijo za vrat, češ, pokažite boleto! Revež pa se izgovarja, du ne umeje nemškega jezika. Vse zastoj, nič ne pomaga! Plaćati mora in to vse zato, ker gg. uradniki na c. kr. črtnem užitinskem uradu v Žaljah ne umejo našega jezika. Zatorej prošim slavno c. kr. finančno oblast, da nam pošlje uradnike, ki bodo zmožni našega jezika in ki bodo umeli naše ljudstvo.

Trst — temna točka! Prejeli smo: Pod takim naslovom je prinesel ljubljanski

„Slovenec“ pred kakimi 8 meseci uvoden članek. In — ni se motil. Kdor ne veruje, naj se prepriča osebno v cerkvi pri sv. Antonu starem pri sv. maši ob 7. uri zjutraj ali pa pri populadanski službi božji ob 3. uri in pol. V Trstu imamo — ako se ne motimo — že kakih 16 let pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metoda, ki mu je poverjeno slovensko cerkveno petje pri maši in popoldnevne glasovne pravil, potrjenih od papeža Leva XIII. V novjših časih se je začela proti temu pevskemu zboru gonja, da bi ga iztisnili iz cerkve in nadomestili z ženskim zborom, kar je tem čudneje, ko je nam znan slučaj iz naše okolice, ko je nastal konflikt med duhovnikom in nekim pevskim društvom, ker duhovnik ni hotel trpeti žensk na koro!

Gonja proti zboru bratovščine je menda začela zato, ker pevci nočejo odgovarjati v neumljivem jim latinskem jeziku. Morda pa ravno s tem zasveti žarek v temo pri sv. Antonu starem? Opozarjamo gospode, ki so začeli s to gonjo, naj se nikar ne igrajo z ognjem. Kajti, ako ni njim mari za stvar, utegne postati tudi ljudstvo — indiferentno, in trpeti utegne stvar, ki jej ravno oni hočejo biti najzvestejši branitelji. — Za danes se ne spuščamo v podrobnosti. Ali, če ta opomin ostane brezvspešen, bomo govorili natančneje in obelodanimi vso stvar.

Slovenskih tiskovin nimajo? Dne 20. t. m. sem poslal sina na pošto v ul. Stadion. Oddal je zabojček s popolnoma slovenskim naslovom in slovensko ter slovenski izpolnjeno spremnico. Uradnik pa je vzlic temu sinu napravil nemško-laško potrdilo. Na zahtevo, naj da slovensko potrdilo, je uradnik odgovoril: „No gavemo!“ (Nimamo). Da ne bo nepotrebnih preiskovanj povem še, da nosi dotična odpošiljatev št. 5267.

Umeje se, da s tem nočem očitati g. voditelju urada, da je on kriv na tem, a obvestiti ga moram, da so nekateri uradniki pri oddaji zabojev — premladi za ta posel in da se preradi mudijo tam, kjer ni treba. Zraven tega pa menda niso jezikovno vsposobljeni ker, ako bi bili, bi ne silili laščine onim strankam, ki prinašajo odpošiljatev s slovenskim naslovom.

Sploh bo treba na tem uradu marsikaj spremeniti, ker med uradnistvom je veliko pomanjkanje jezikovno zmožnih moči. Tudi malce več uljudnosti bi menda ne škodovalo, osobito nekaterim gospicam, ki na vprašanje po slovenskih tiskovinah odgovarjajo z ne preprijaznim: Cakaj!

Res, da ni izrecnega zakona (kakor se je izrazila istotam neka velemožna gospica ali ministrske naredbe so, ki strogo zapovedujejo znanje deželnih jezikov in ako ni tržaška gospoda na poštah nad avtoriteto ministrov, upam, da se bo te naredbe uvaževalo!

Trst je — „zasedel“ Prejeli smo: Te dni sta šla po ul. Carducci dva Laha iz kraljestva. Naravno, da sta se razgovarjala o slavni laških zmagah v Tripolisu! Ob zgornjem koncu ulice sta se možakarja že tako razgrela, da sta v svoji laški vsega-mogočnosti okupirala tudi — Trst! Bilo pa je tako-le: Eden Lahov je rekel drugemu: Tripolis smo, hvala bogu, že osvojili; sedaj pride na vrsto — Trst! Ali bodo bežali ti prokleti „ščavi“! (Misli je Slovence). Sedaj pa je sledila dejanski „okupacija“. V neposredni bližini se je nahajal nekdo, ki se menda ni popolnoma strinjal z osvojevalnimi načrti regnikolov. Zasukal je pest in jo pritisnil na glavo onemu, ki je razpravljal o okupaciji Trsta. „Okupator“ je telebnil na tlak in — okupacija je bila dovršena! Pospeševatelj okupatorjev je se svojim činom prekoračil delokrog, dovoljen navadnim zemljanom in bi bil lahko kaznovan radi kooperacije pri okupaciji! Čutil pa se je neznanjsko močnega in ni niti odšel! Okupatorja pa sta potem, ko je on, ki je poljubil tlak, zopet ustal — popihala z vso možno naglico! Gotovo ju je podila v begu slaba vest!

stran njegovega talenta. In če govorimo nekaj o kakem izciliranem tipu, je bil to „prezrti ženi“ Ivan Petrovič Aleksandrovič g. Rajnerja, najboljša izvedena uloga v vsej drami.

Lizo g. Dragutinovičeve je odlikovala dobro premišljena, zaokrožena igra, le njen jok je malce presilovit, kar je pač treba pripisati njenemu organu. V prizoru s Kareninom bi bilo želeli nekoliko več ženskosti, da se ne čuti direktno ponujanje.

Ali ljubi Saša Fedjo, ali ne, to je prepuštil avtor aktorici Sašine uloge, in g. ca Mekindova je bila res Saša, ki ljubi Fedjo, ne da bi prišla do spoznanja te ljubezni, ki pa govori iz vsake njene besede. Bila je prav dobra.

Obe materi, Ana Pavlovna — gospa Grmekova — in Ana Dimitrijeva — gospa Ponikvarjeva — ste izvršili svoji nalogi hvalevredno. Pripomnimo naj le, da ste bili obe — premladi. Mati je pač težko mlajša od svoje hčere ali svojega sina.

Ciganka Maša, živosrebrno dekletce, ki ima smeh in jok v isti vreči, je uloga kakor nalašč za g. ca Janovo, ki jo je izvedla tudi prav dobro. Ne škodovalo bi pa tudi prav nič, ako bi bila tudi še nekoliko živahnjša in bi kontrasti sledili še neposrednejše drug za drugim. Glede njenega petja vsa

„Živi mrtvec“.

Drama v 6 dejanjih (12 slikah). Spisal grof Lev Nikolajevič Tolstoj. Prevel R. K.

Da je spisal „Živega mrtveca“ res oni Solovjev, ki se sam proglašajo v ruskih listih za avtorja te drame, potem bi najbrž malokomu prišlo na misel, da bi podedval tej drami kako veliko idejo, najmanj pa tako, ki naj bi podirala svet. Rekl bi, da je obdelal iz realnega življenja vzeto snov in da jo je obdelal zlasti v tehniškem pogledu precej slabo. Drugače pa je, če je avtor drame veliki Lev Nikolajevič Tolstoj, pri katerem veje tudi iz nedovršene oblike veliki duh revolucionarnega reformatorja človeške in pred vsem ruske družbe. In ker ni dvomiti, da v „Živem mrtvecu“ bije Tolstoj sam boj z gnitobito te družbe, s tem tudi že podano navodilo, kako umevati dramo.

Fedja ni Fjodor Vasiljevič Protasov, kakor ga je morda videl Solovjev pri kaki sodni obravnavi, temveč je vsa ona velika, dobra, mehka, a lahkomišelnost tjavendan živeča Rusija, ki prav vsled te svoje mehke in lahkomišelnosti ne more stresti s sebe okovov, v katere jo je vkoval do skrajnosti

Iz ljubezni do otročičev. Ciril-Metodova podružnica za Sv. M. Magd. Spodnjo in Zgornjo priredi jutri v nedeljo, dne 26. t. m. ob 5. uri popoldne koncertno veselico s petjem, godbo, igro in plesom v dvorani gospoda A. Čiča (po domače pri Kačunu) pri Sv. M. Magd. Spodnji. Na veselici bo sodelovalo pevsko društvo „Slava“. Po dolgem presledku nastopi to društvo zopet, da pomore podružnici do dobrega vsepa. Da je to pevsko društvo nekaj mesecev res počivalo, temu vzrok je bil ta, da se je mnogo starih pevcev naveličalo, deloma izgubilo veselje do petja. Sedaj pa se je posrečilo vodstvu, da je pridobilo novih, svežih mladih moči, tako, da se more reči, da je društvo na novo ustanovljeno in bo imelo jutri v nedeljo svoj prvi nastop.

Domači mladi igralci uprizore ob tej priliki enodejanko „Lokavi snubač“. Kolo sreče tudi ne izostane. Magdalenske gospice kar pridno nabirajo dobitke, (tudi v denarju) za „nadigovanje“ gostov. Kdor ni imel te sreče, da se je srečal z dotičnimi gospicami, naj pa pošlje na naslov podružnice, ali pa na našo gospo Tonko Godina, blagajničarko ženskega odseka. Dobro došel bo vsak tudi najmanjši dar, saj pojde Družbi na altar. Vodstvo podružnice si je nadelo težko nalogo s tem, da bo zidalo novo stavbo (otroški vrtec), a pod to streho bodo imeli zavetje vsi magdalenski otroci, posebno oni iz Sv. M. Magd. zgornje, ki so najbolj zanemarjeni na šolskem polju v naši tržaški okolici. Rojaki! S svojo udeležbo na tej prireditvi izvršite le svojo vzvišeno dolžnost, ker pomorete vodstvu na težkem delu, ki je je prevzelo iz ljubezni do naših otročičev!

V posnemanje. Ne samo, da je „Prva češka na življenje“ naklonila „Družbi sv. Cirila in Metoda“ veliko svoto s sklepanjem svojih zavarovanj za isto, temveč podarila je ravno tako naši prekornisti družbi dosedaj 1000 K že s tem, da je uvedla legitimacijski listek društva svobodnomiselnih slovenskih akademikov „Sava“ na Dunaju kakor narodni kolek, ki ga prileplja na vsako slovensko polico. Koliko bi pa lahko dal isti zavod še večjih podpor naši družbi, če bi vsi Slovenci sklepali svoja zavarovanja pri tem odličnem slovenskem zavodu in ne — kar žalibog dela toliko, da, celo zavednih Slovencev — pri nemških in italijanskih družbah, ki podpirajo nam nasprotna bojna društva kakor so „Südmark“, „Schulverein“, „Lega nationale“ in druge. Priporočamo najtopleje to zavarovalno družbo, ki je res v narodnih rokah, in je vzgled požrtvovalnega narodnega zavoda.

C. in kr. dvorna kobilarna Lipica. Po naredbi njegove ekscelence nadmojstra hlevov c. kr. apost. Veličanstva ne smejo na lipiškem okrožju avtomobili in motocikli voziti z večjo brzino, nego 10 km na uro. Pri srečanju čede kobil morajo se ustaviti. V slučaju, da bi se ne jemalo v

ozir tega predpisa, zapre se lipiško okrožje vsakemu avtomobilnemu prometu.

Miklavžev večer tržaškega Sokola. Tradicionalni Miklavžev večer našega Sokola se bo vršil v soboto, dne 2. decembra v veliki dvorani „Narodnega doma“.

Poleg veličastnega nastopa Miklavža s spremstvom in peklenskim dvorom, bo sodeloval društveni pevski zbor in vojaški orkester 97. pešpolka. — Zato že danes opozarjamo naše občinstvo na ta lepi in zabavni večer.

O početku Tržaškega mesta in njega razvoju bo predaval danes sobota 25. t. m. v Čitalnici pri sv. Jakobu g. učitelj Vinko Engelman. Upamo, da zanimivost predmeta in popularnost gosp. predavatelja privabita obilo ukaželjnega občinstva. Začetek ob 8. in pol uri zvečer. Vstop je dovoljen tudi nečlanom.

Stavbena zadruga državnih uradnikov v Trstu. V očigled neznosni stanovanjski draginji v Trstu osnovala se je stavbena zadruga državnih uradnikov v Trstu, katere namen je, da svojim članom preskrbja zdrava in ceno stanovanja. Zadrugi del znaša 200 K, ki ga je možno vplačevati tudi v mesečnih obrokih. Akoravno šteje zadruga dosedaj še le 160 članov, posrečilo se ji je vendar, da si je že zagotovila 1400 m² obsegajoče stavbišče v ulici sv. Tereze in se prične čimprej z gradnjo prvih poslopij. Financiranje tega prvega podjetja z zneskom 400.000 K je že zagotovljeno za kar gre posebna zahvala dobrohotni naklonjenosti tukajšnjih in osrednjih oblastí. Od uradnikov samih pa je odvisen procvit tega podjetja. Zato pozivlja odbor vse državne uradnike, naj se zadrugi složno pridružijo, jo s pristopom okrepijo in tako pripomorejo k dosegu stavljenega si cilja sebi in kolegom v korist. Sedež zadruga je v ulici Farneto št. 1, I. nadst.

Poučen shod na Opčinah. „Kmetijska družba za Trst in okolico“ priredi jutri v nedeljo, dne 26. t. m. ob 1. uri popoldne v Sokolovi dvorani na Opčinah poučen shod s sledečim dnevnim redom:

1. Kako zboljšamo našo govejo živino, predava g. agr. inž. R. Lah.

2. Ustanovitev gospodarskega sveta za Opčine, Bane in Konkonej.

3. Nasveti in predlogi glede povzdige kmetijstva.

Vodstvo „Kmetijske družbe“ vabi na ta poučen shod vse domačine iz omenjenih vasí, člane in nečlane družbe, da se v čim večjem številu odzovejo temu vabilu. Saj družba deluje edinole v korist naših kmetovalcev v tržaški okolici. Odbor.

Zavod sv. Nikolaja priredi šalolgro „Šivilja“ dne 3. decembra t. l. in ne to nedeljo, kakor je bilo zadnjič objavljeno. Vendar vabimo že sedaj, da se slovensko občinstvo udeleži v obilnem številu te prireditve, katere dohodek je namenjen v prid našemu poselskemu zavetišču.

Grozna nesreča na morju

63 oseb mrtvih.

Včeraj popoldne se je bila raznesla po Trstu vest, da je na širokem morju nasproti Rovinju ponesrečil italijanski parnik „Romagna“. Na parniku da je bilo 67 oseb, a od teh da se jih je rešilo le deset. Teh deset oseb da je rešil Lloydov parnik „Tirol“, ki je priplul v Trst včeraj ob 11.30 predpoludne.

Takoj, ko smo čuli o tem, smo poslali našega poročevalca na pozvedovanje. Evo poročila, ki nam je je prinesel o tem.

Prišedši na Lloydov parnik „Tirol“, ki se je — pripluvši v Trst — vsidral ob Lloydovem pomolu v svobodni luki, je naš poročevalec govoril z gospodom Karolom Bellemom, drugim poročnikom na parniku „Tirol“. Ta mu je povedal sledeče:

čast, dočim pa je zboru in „balalajkam“ manjkalo nekoliko vaje. Prizor „pri ciganih“ je bil sploh dober, in prav taka sta tudi bila Mašin oče in mati, g. ca Železnikova in g. Šuman.

Skoda, da se je črtal prvi prizor 11. slike, ki predobro označuje „preiskovalnega sodnika“ (g. Boleslavski) in v njem vso rusko birokracijo za ljudi, ki žive v resnici le plitvo življenje lastne naslade in jim je vse drugo le „zanimiv slučaj“, v katerem morejo eventualno pokazati vso svojo „moč“ napram — „nižjemu“. Pasja ponižnost napram „višjemu“, neizmerna brutalnost napram „nižjemu“, to je karakteristikon teh ljudi. Avtor je to tudi pokazal v skrajni vpludnosti „preiskovalnega sodnika“ napram „pravemu državnemu svetniku“ Protasovu in njegovi ženi Lizi in prav taki osornosti napram propalemu Fedji. „Preiskovalni sodnik“ bi naj bil torej še dosti vpludnejši napram onima dvema, dočim pa je bil napram Fedji popolnoma na mestu. Manjšim ulogam, kakor zdravniku (g. Požar), sobarici (g. ca Lepuševa), glasbeniku (g. Kralj), Artemjevemu, Afremovemu (g. Pany) itd. nimamo kaj pripomniti. Billi so vsak po svoje dobri. Fedjevimi prijateljem v 4. sliki bi bilo želeli nekoliko več življenja.

Režiji vsa čast. Ansambilske scene živahne, dobro urejene. Upamo, da „Živi mrtvec“ ne bo doživel samo ene reprize na našem odru. — r.

„Tirol“ je odšel iz Batuma dne 2. novembra t. l.; dne 22. t. m. smo dospeli k otoku Krfu, kjer smo se nekoliko vstavili, a potem takoj odrinili še isti dan dalje proti Trstu. Ko smo pluli danes jutraj ob 7. uri in 40 minut kakih 5 milj širine mimo Vrsara v Istri, smo nenadoma zagledali čoln, ki je se znamenji klical na pomoč. Z daljnogledom smo našli v čolnu deset oseb. Vstavili smo takoj in poslali enega naših rešilnih čolnov na pomoč. Ko so se naši vrnili z rešilnim čolnom k parniku smo konstatovali, da so bili to ponesrečenci italijanskega parnika „Romagna“, ki je bil last parobrodne družbe, katere obavlja službo med Trstom in Ravenno. („Romagna“ je bil edina ladija na motor, ki je prihajala v Trst.) Med rešenci — je dejal g. Bellem — so bili prvi poročnik parnika „Romagna“ g. Gino Rambelli, 7 oseb posadke in g. Heraklej Savorani, lastnik kavarne Fabris v Trstu, in njegov petletni sin, tudi Heraklej po imenu.

Do tu, kar je naš poročevalec izvedel na Lloydovem parniku „Tirol“. Zatem je pa šel naš poročevalec v kavarno „Fabris“, kjer je govoril z gosp. Savorani.

Evo, kako ta pripoveduje o nesreči: „Odpluli smo iz Ravenne sinoči ob 7. uri. Morje je bilo že tedaj nemirno: pihal je grško-vstočnik. Ob 11. uri po noči je postalo morje še hujše. Valovi so vdarjali vedno ob eno stran ladije, vsled česar se je ves tovor premaknil na nasprotno stran: posledica temu je bila, da se je parnik nagnil. Okolu polnoči so pričeli z rešilno akcijo s tem, da so zmetali v morje vse blago, nahajoče se na krovu. A vse to ni nič pomagalo: parnik se je vedno bolj nagibal na eno stran: grozila je resna nevarnost. Takoj na to se je poseglo po rešilnih čolnih, in prvo — prej nego vsak drugi — je poskakalo v te rešilne čolne sobno postrežniško osebo. Mnogi njih so se poslužili tudi rešilnih pasov, s katerimi so poskakali v morje in se potem prijeli rešilnih čolnov, kamor so bili dvignjeni na krov. „Jaz sem spal — je pripovedal dalje g. Savorani — ko je začel ta metež. Repot

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici.

Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovincem v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruga.

SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE.

„Slavija“

Uzaj. zavarov. banka v Prahi

Rezervni fond K 53,758.285-24.
Izplačane odškodnine in kapitalije Kron 115,390.603 61.
Dividend se je doslej izpl. K 2,598 081-85.
Po velikosti druga vzajemna zavar. naše države z vseskozi slov.-narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejih kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavar. na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili. Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Zavaruje tudi proti vlamu.
Dovojuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občno-koristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu
V. CEGNAR, ul. Caserma 12, I.
TELEFON št. 21-47.

Veste

moja navada ni, da bi nekaj okrog govorila kar sem samo slišala!
Pri
pralnem ekstraktu „Ženska hvala“
sem se pa
sama prepričala,
da je najboljši in najzanesljivejši pralni prašek ter, da popolnoma nadomešča vsako bélenje perila. S pralnim ekstraktom „Ženska hvala“ namočeno perilo, pere se v polovico krajšem času, brez truda in popolnoma čisto.

Javno priznanje.

Našoj domačoj osjeguravajučoj zadrugi „CROATIA“ u Zagrebu rado priznajem, da je požarnu štetu na mojem brodogradilištu brzo i savjesno procenila i likvidirano mi štetu od **K 1645-93** kulantno isplatila.
KORČULA, 17. nov. 1911.
Marin Smrkinić.

Javno priznanje.

Našoj domačoj osiguravajučoj Zadrugi „CROATIA“ u Zagrebu rado priznajem, da je požarnu štetu na mojem brodogradilištu brzo i savjesno procenila i likvidirano mi odštetu od **K 10.607-72** kulantno izplatila.
KORČULA, 17. nov. 1911.
Mihovil Depolo.

Odlikovana pekarna in slaščičarna

VINKO SKERK - TRST

Via Acquedotto št. 15. Podružnica: Via Miramar št. 11.

Trikrat na dan svež kruh.
Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peč. Najfinejša moka iz najboljših mlinov po najnižji cení. Fina inozemna vina in likerji v steklenicah. Bezplačna postrežba na dom.
Kruh in slaščice se izdeluje igioničkim električkim strojem.

FRAN JOSIP SEVER
c. kr. sod. nadoficijal **KOPER**

MARICA BUTERA
VOLOSKO OPATIJA
poročena.

Volosko-Opatija, dne 23. nov. 1911.
(To naznanilo služi izrednim obvestilom vsem znancem in prijateljem).

Kupujte „Nar. kolek“!

VELIKI KINEMATOGRAF „BELVEDERE“

TRST — ulica Belvedere štev. 10 — TRST

V soboto 25. nov. in nedeljo 26. novembra:

1. Medor je ljubosumen, sijajen prizor. - 2. Heroj mesta Kapstadt, drama. - 3. Komična novost.

NB. V ponedeljek dne 26. novembra velika predstava slik iz italijansko-turške vojne. — Predstava traje eno uro.

All' artigiano

Trst - ul. Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone).
Izgotovljene obleke za moške.

Velika izbora močnih hlač, srajc itd. za delavce. — Jopiči z astrahanskimi in kožubastimi ovratniki od kron 13 do 42.

na krovu me je zbudil. Postelja je bila prevrnjena; oblekal sem takoj jopič, nataknil šlape ter šel na krov. Videč, da nam grozi nevarnost, sem zdiral nazaj v kabino, kjer je mirno spal moj petletni sinek Heraklej. Vzel sem ga v naročje in šel z njim na krov. Tu sem vzela dva rešilna pasova in sem enega pritrtil svojemu sinku; ker mu je bil preširok, sem mu ga celo privezal k životu s trakovi njegovih spodnjih hlač; drugi rešilni pas sem opasal jaz. Na to sem čakal zadnjega trenutka: ko se je bil parnik že toliko potopil, da je bil njegov krov v isti črti z morskovo površino, sem se spustil v vodo: dečka sem držal na desni roki, s katero sem obenem držal skupaj njegovi ročici ter ga stiskal k sebi, dočim sem z levo roko plaval proti rešilnemu čolnu. Ko sem priplul do čolna, sem najprej v čolnu nahajajočim se ljudem podal svojega sinčka rekši: „Nesite ga v Trst, v kavarno Fabris!“

Mornarji so vzeli dečka in so na to silili mene, naj se tudi jaz povspnem v čoln. A jaz tega nisem mogel: bila so mi na poti njih vesla: prosil sem torej, da mi odmaknejo vesla, kar so takoj storili, na kar so mi pomagali v čoln. Ves ta čas sem se držal z eno (levo) roko za rob čolna. To se je vršilo med 3. in 4. uro zjutraj. Kake pol ure potem, ko sem bil jaz v čolnu, smo iz daleka zagledali drugi rešilni čoln: bili so v njem prvi poročnik potopljenega parnika in dva mornarja. Dali smo si znamenja v sporazumljenje, na kar smo sklenili združiti moči. Ker je bil drugi čoln obširnejši in torej tudi komodnejši, smo se vsi prekrkali.

Na tem drugem čolnu se nam je posrečilo, da smo po mnogih težkočah napeli jadro, da ni bilo treba rabiti vesel, kar je bilo skoraj nemogoče.

Pluli smo tako dalje skoraj do 8. ure zjutraj, ko smo od daleč zagledali parnik — bil je „Tirol“ —. Eden mornarjev je stekel edino „majo“, ki jo je imel na sebi, in nataknil ji jo na veslo, je začel z njo dajati znamenja za pomoč. Prešlo je pa precej časa, predno so nas s parnika zagledali, ker so bili valovi tako grozno veliki, da smo bili za hip na vrhu, a potem zopet skriti v globini. Vendar so nas naslednjič zapazili in od parnika se je spustil čoln, ki nam je prišel na pomoč in nam potem pomagal k parniku.

„Ko smo dospeli do parnika — „Tirol“ — je njegov kapetan, zazrši med nami mojega sinka, zavpil: „Najprej otroka na krov!“ (Prima de tuti a bordo el putel!)

Počasi smo vsi zlezli na krov „Tirola“, kjer so nas pogostili in nam izborno postregli v vseh pogledih.“

Tako je končal — skrajno ginjen — svoje poročilo g. Savorani.

Mej tem je bil pa pristopil k očetu tudi petletni Heraklej, a naš poročevalec si ni mogel kaj da bl ga ne vprašal:

— Kaj se ti je zdelo danes zjutraj, ko si bil v nevarnosti?

A dečko je odgovoril veselo in brezskrbno:

— Meni se je zdelo, da sem v kinematografu!

Poveljnik ponesrečenega parnika je bil kapetan g. Speranza. Poveljnik Lloydovega parnika „Tirol“ je pa g. Zamara.

Na ponesrečenem parniku je bilo 19 oseb posadke in 48 pasažirjev, poleg teh pa še 5 otrok, ki niso šteli, ker ne plačajo voznega lista. — Rešilo se jih je le 9 oseb, torej jih je vtonilo nič manje, nego 63.

Parnik „Romagna“ je imel 411 tonelat; stroj sistema Distel so kurili z nafto. Parnik je pričel svoje redne vožnje med Trstom in Raveno in obratno meseca julija t. l. Parnik, ki je bil lastnina brodogradilniške tvrdke „Nasledniki Samsona Forli“, je vozil v Trst, razun omenjenih pasažirjev, riž, zelenjavo, sadje, kože, nekoliko stotin tonelat.

Od leta 1848, ko se je med Benetkami in Trstom potopila ladija „Mariana“, se ni dogodila v severnem Jadranskem morju še taka velika nesreča, da bi utonilo toliko ljudi, kakor sedaj na „Romagni“. Katastrofa se je dogodila ob 3¹/₂ uri zjutraj 12 milj od Rovinja.

Tržaška mala kronika.

Poskušen samomor. 19-letni mornar Jakob Zavadan, se je ob 1 uri v predminoli noči vrgel z nabrežja št. 5 nove luke v morje. Iz vode sta ga potegnili neki pilot in neki redar ter sta ga dala nato prepeljati v bolnišnico.

Samomor. Elza Maurin, stara 16 let, stanujoča v ul. Molin piccolo št. 2 je včeraj ob 6. uri zjutraj v samomorilno svrhu pila karbolno kislino. Prenesli so jo v bolnišnico, kjer je ob 1.30 pop. umrla.

Spoznan samomorilec. V onem gospodu, ki se je včeraj opolonoči s kroglo iz revolverja ustrelil v kolodvorski ulici, so spoznali Ivana Lomešiča, starega 54 let iz Pule. Našli so pri njem pismo, v katerem pravi, da je prišel navlaš v Trst, da se tu ubije in da stori to, ker ga obrekujejo, ali on da je nedolžen. Več ni zapisal, radi česar da gre.

Lopovska predrznost. Predvčeraj popoldne so prišli k trgovcu Silviju Hönigu, ki ima svojo zalogo v ulici Ruggero Manna št. 14, trije moški z vozom in so rekli,

da so prišli kupit 82 praznih zabojev. Ko so se pogodili za ceno, so naložili zaboje na voz, toda, ko je šlo za poravnavo račun, so rekli Hönigu, naj pošlje tozadevni račun tvornici mila Danese v ul. Tesa, za katero da so zaboji. Ali Hönig ni hotel brez denarja izročiti blaga in tedaj je pa trojica pustila voz na cedilu in jo urnih krač popihala. Za njimi je tekel neki redar in posrečilo se mu je, da je dohitel enega izmed trojice, nekega Dominika Bezka, starega 47 let, doma iz Trsta, brez posla, stanujočega v ulici Rigutti št. 33. — Medtem ko so omenjeni trije lopovi nakladali zaboje, so zamogli, ker jih ni nihče nadzoroval, ukrasti v zalogi še 2 kg slanine, 2 kg testenine in omot tobaka. Pri aretirancu so našli tudi suhe češplje, ki jih je isti ukradel v Hönigovi zalogi. Tatovi so najeli voz na pomolu Sanità od nekega Miklavža Padovani.

Koledar in vreme. — Danes: Katarina dev. muč. — Jutri: 25. (zadnja) ned. po Bink.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 18° Cels. — Vreme včeraj: oblačno, deževno.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma motno. Tupatam deževno. Milo. Precej močni vztočni vetrovi.

Društveno vesti.

„Pogrebno društvo na Vrdelci“ bo imelo jutri v nedeljo dne 26. novembra ob 10. uri zjutraj svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. — V slučaju nesklepčnosti se bo vršil občni zbor eno uro kasneje.

Sokolski odsek v Barkovljah. Ženski oddelek ima jutri v nedeljo 26. t. m. ob 2. uri popoldne v „Narodnem Domu“ v Barkovljah sestanek, kamor so vabljene vse dosedanje telovadke, kakor tudi druge gospice, ki žele na novo vstopiti k telovadbi. Telovadne vaje ženskega oddelka pričnejo v torek 28. t. m. ob 7. uri zvečer.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Danes se prične na plesnih vajah pouk krasnega plesa Lanciers valsé.

Tržaško kolesarsko društvo Balkan. Danes točno ob 8. uri zvečer zelo važna seja.

Pekovski obrtniki in trgovci pozor! Fran Zorž v Dornbergu pri Gorici izdeluje najboljšo „žitne droži“ — kvas —, vsak dan sveže blago, najzmernejše cene. Odposilja se vsak dan, v vsaki množini, s pošto ali železnico. 2081

Singerjev šivalni stroj za družino je na prodaj. Ulica Rena 6, I. 2086

Dve hišici novi, 7 prost. rov, 140 sežnjav zemljišča je na prodaj takoj. Kron 6000. Saldo 3200. Ulica Nuova 47, I. 2087

Naznanjam vsenu sl. občinstva v Trstu in okolici, da sem na novo odprl gostilno „Pri verigah“, ulica Stadion št. 19. Točil bom različna vina I. vrste: istersko, vipavsko kraški teran, dalmatinski opolo. Cene zmerne! Priporoča se za obilen obisk Ivan Kočevar. 2077

V Barkovljah na obrežju št. 132 se oddata v najem 2 meblovani sobi. 2047

Vinoteč briškega vina. Ulica S. Giacomo in Monte št. 11. 1988

Mala stanovanja se oddajo v najem v Rojanu. Vpraša naj se v žganjarni via Geppa št. 16. 2070

Slovanske igralne karte prodajajo v Trstu: knjigarna J. Gorenjec, ul. Caserma 16., Gregor Zidar & C., Rocol 263, tobakarna Segolin, ulica Industria (Sv. Jakob) in v Sežani: Fran Štolfa, trgovec, v Kozini: Ivan Dekleva. 1472

Nemška deklica, ki zna tudi nekaj kuhati, se išče za vsa dela. — Via Armeni 15, II. 2072

Mala hišica v Kolonji blizu mesta, in več drugih posestev je na prodaj po ugodnih cenah. Oglasiti se je pri Grebencu, hišnemu upravitelju pri Tižški posojilnici in hranilnici na trgu Caserma št. 2, I. nad. 2068

Prilika za novoporočence! Kompletna soba z zmetnicami rabljena samo en mesec je na prodaj po konkurenčni ceni. Kerbler, trgovina s pohištvo, ulica Molin a vento 7. 2001

Velika zaloga istrskega refoška, ulica Olmo 3, pri Gregoriču. Pošilja na dom od pet litrov dalje po 88 vin. liter. Gostilničarjem po dogovoru. 2011

Angelo Valerio

tovarna kovčegov

Trst - ulica Scalinata št. 9 - Trst

Izvršujejo se tudi poprave, vse po zelo nizkih cenah.

Dobro jutro! Kam pa kam?

„Grem kupit par čevljev.“ — „Ako hočete biti dobro postrežen, Vam svetujem, da greste v ulico Riborgo št. 31

(„Al buon Operaio“)

tam dobite vsakovrstno obuvalo od najfinjše do najnavadnejše vrste po nizki ceni.“ SVOJI K SVOJIM! — Priporoča se lastnik

M. IVANČIČ.

fi due Americani

v Trstu, ulica Crosada št. 3
se točijo izvrstna **ISTRSKA** in **VIPAJSKA VINA** po zmernih cenah, preiskana od ces. kr. poskuševališča za živila v Gradcu v smislu § 3. zakona z dne 16. jan. 1896. št. 89.
Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi
JOSIP ČERMELJ, lastnik.

ČEVLJARNICA

BRATA ČEH

Trst, ul. G. Carducci 40.
Prodajalna za delavnice vsakovrstnega obuvala za moške in ženske ter otroke.
SPREJEMAJO SE NAROČILA PO MERI.
Cene zmerne. Svoji k svojim!

?? Hočete najti dobrih ??

in cenih čevljev :: ??
Obrnite se samo v trgovine čevljev v ul. **Barriera 41** (vogal ulice Salice) --- in v ono ul. **Barriera 19**, kjer dobite vse po ugodnih cenah.

Guerrino Marcon

Trst, via Belvedere št. 13.
Zaloga vsakovrstnega oglja in premoga.

Josip Semulič

TRST, ulica dell' Istituto št. 5
Priporoča slav. občinstvu **SVOJO PEKARNO** in **SLADČIČARNO**, v kateri se dobi cel dan svež kruh in raznovrstne sladčice. Moka iz I. mlinov ter maslo. Likeri, vino in pivo v stekl.
Postrežba tudi na dom.

ALESSANDRO PANCIROLI

Platneno in bombažno blago
Trst
ulica San Sebastiano št. 6.

Specialiteta gumijskih predmetov

Irigatorji, klisteriji, suspenzorji, obveze, gum. rjuhe, cevi za vino, plin, podložki z ovate
HIGIJSKI :: PREDMETI
Prodaja in poprava gumijskih čevljev.
Federico Steindler, Acquadotto 12.

Zaloga obuvala

in lastna delavnica
MATIJA PAHOR, Trst
ulica Arcata št. 19
Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. — Sprejema naročila po meri ter tudi popravlja :: po jako nizkih in zmernih cenah.

„Plurenses“ in „touf“ se delajo iz rabljenih peres. Se čistijo in barvajo peresa in boe v vseh barvah. Salona za peresa, piazza Goldoni 11, I. Trst. 2072

A. ŠEBEK

Trst, ul. Carducci 9
priporoča sl. občinstvu: svojo na novo urejeno higijensko — jensko — briosko: dvorano

priporoča sl. občinstvu: svojo na novo urejeno higijensko — jensko — briosko: dvorano

Cesare Benedetich

si usoja naznaniti slav. občinstvu, kakor tudi svojim cenjenim odjemalcem, da le odprl Trst, ulica Caserma št. 13

MESNICO

EX vd. CARLINA.
Na prodaj je najboljše goveje, telečje, ovčje in kostrunovo meso, perutnina, kakor tudi specialiteta: **GRAŠKO MESO**.
Postrežba tudi na dom.
Telefon št. 57/IV.

Globus
Čistilni izvleček
Najboljše čistilo za kovine na sv.

STIPAN MIMICA

trgovina dalmatinskih vin
lastnega proizvoda iz Rogaznice pri Omišu
GOSTILNA v ulici sette Fontane št. 2 (vogal Piazza Barriera)
BUFFET v ulici Nuova št. 5.
GOSTILNA v ul. dell' Istria št. 14.
Vino na debelo in za družino v vseh gostilnah.

Albert Faber

Zaloga gozdnih proizvodov in kuriva, tovarna za brezplinovne brikete iz drvenega oglja, se priporoča v zalaganje hrastov. In buk. drv prirejenih za peč angleškega in inozemskega svetlega premoga **ANTRACIT**, brezplinovnih briketov iz drva, oglja „Boules“ v veliki jajčji obliki za vsako kurjavo. Žareči komadi v (mali jajčji obliki) za odprto ognjišče in likanje. Naročbe, ki se izvrše točno, je nasloviti na tovarniško pisarno:
Trst - Via della Tesa št. 22
ali na naročilno pisarno v Trstu pri tvrdki Giovanni Angeli ulic. Vinc. Bellini št. 11 (nasproti cerkvi novega Sv. Antona).

Kine-Bioskop „Adria“

v Skednju
— VSAKO NEDELJO —
nov interesanten program

Berite in čudite se!

600 komadov, med temi pozlačena ura za K 4-20.
Krasna, pozlačena, najfinejša ura Anker-Remont s pozlačenim številnikom; ista ima dobrodoide 36-urno kolesje, za kar se jamči 3 leta, 1 krasna ovratna igla s Simili-brilantom. 1 pozlačen prstan s pon. kamnom za gospode ali gospe, 1 krasen collier iz okoli 150 rjentalških perl, najmodernejši nakit za dame, 1 krasna garnitura gumbov za zapustnice, ovratnike in prsi, zajamčeno 3%. Double-zlata s patentiranim zatvorom, 6 platnenih robcev, 1 eleganten žepni črninik iz nilka, 1 krasno zrcalce, 1 komad dišečega toaletnega mila, 1 fr. vezana beležnica 72 angleških peres, 20 različnih komadov za korespondenco in še 396 drugih predmetov ki so koristni in neobhodno potrebni. Vse skupaj z zlato uro vred. ki sama velja dvakrat toliko, stane samo K 4-20. Odposilja po povzetju eksportna tvrdka

H. SPINGARN, Krakovo št. 240.

Kdor kupi 2 paketa dobi še zastoj zraven iep nož z dvema rezili Pri več nego 2 paketih, za vsak paket po 1 nožič. Za to kar ne ugaja, se vrne dar. Torej je izključen vsak risiko.